

Tko su gormiti? Želimo li, doista, takvu zabavu našoj djeci?

Nasilje donosi zaranu. Toga su posebno svjesni menadžeri u komercijalnim medijima koji plasiraju sve više nasilja u različitim oblicima kako bi povećali svoju gledanost ili čitanost, a time stekli i veću zaranu.

Nasilje je tako postalo oblik zabave i to se osobito može primijetiti u mjeri njegove zastupljenosti u videoigricama i crtanim filmovima koje gledaju djeca koja svakako nisu dorasla odgovarajućoj percepciji takve vrste animacije. Značajan utjecaj medijskog nasilja odražava se upravo na djecu predškolske dobi, budući da djeca tek od sedme godine života počinju razlikovati nasilje u medijima od nasilja u stvarnosti.

Mala djeca predškolske dobi, ali i ona starija, izložena svakodnevnom medijskom nasilju, mogu zamijeniti televizijski zaslon sa stvarnim životom. Znanstvenici potvrđuju povezanost između broja sati provedenih ispred tv-ekrana i agresivnog ponašanja djece.

Na stručnom skupu Odjela za školstvo Matrice hrvatske, na temu „Nasilje u medijima“ (svibanj 2009.), sa svom ozbiljnošću je naglašeno da gledajući nasilne sadržaje djeca:

- uče agresivne oblike ponašanja;
- uče da je to djelotvoran način postizanja cilja;
- shvaćaju da se nasilje ne sankcionira;
- mijenjaju svoj način razmišljanja.

Zabrinjavajuće posljedice toga su:

- teškoće u koncentraciji i pažnji;
- ravnodušnost prema nasilju u stvarnom životu;
- agresivno ponašanje;
- različiti strahovi.

U raspravi je upozorenje na važnost odgovornosti roditelja, kojima je također potrebna pomoć u razvijanju kritičkog odnosa prema medijima, zatim odgovornost samih medija te važnost edukacije profesionalaca koja rade s djecom.

Istraživači navode kako mnogi medijski proizvodi koji redovito promoviraju nasilje također promoviraju i igračke temeljene na nasiljem zasićenu programu kojim potiču djecu da oponašaju i ponavljaju u igri ponašanje viđeno na televiziji (*National Institute of Mental Health*).

Oni tvrde da su djeca koja promatraju nasilne, odnosno agresivne načine rješavanja problema u medijima sklonija provjeravati to u svojim igrama, odnosno imitirati takve načine ponašanja u stvarnom životu i okružju.

Igračke koje su trenutno najveći hit među djecom, **GORMITI**, nažalost su

likovi čije bi osobine prestravile i mnogo starije osobe i čije obrasce ponašanja sigurno ne želimo prenijeti svojoj djeci. Eskalacija zla i nasilja, svjet magije, jeze i strahova koje u sebi sadrže i eksplicitno promoviraju nadmašio je sve slične likove do sada (Ben Ten, Yu-Gi Oh...), a odrasli, nažalost, nisu svjesni takvih činjenica.

Dovoljno je pročitati njihova imena da se zapitamo što to kupujemo svojoj djeci, kakvu im to naizgled bezazlenu igru nudimo podliježući utjecaju medija i pritisku vršnjaka.

Između ostalih to su: *neuhvatljivi probadač, magmion-gospodar zla, nemilosrdna mantra, slijepi bijes, plameni anđeo, strašnozlik, uraganski mučitelj, strahomor, krvavi mračnjak...*

A ovo su osobine nekih od njih koje nalazimo i čitamo na njihovim sličicama (vidi: hr.gormiticlub.com/home):

- **STRAŠNOZLIK:** ...*(đ)avolji brat tako su ga nazivali u pradavna vremena... Sin Zla uvijek je okružen aurom okrutnosti i crne magije...*
- **STRAHOMOR:** ...*rođen u najokrutnijim vulkanskim noćnim morama. Sastoje se isključivo od crne magije... Iz ruku ispaljuje lavu i oganj, tjerajući strah u kosti svojim neprijateljima i ostavljući ih da se koprcaju u noćnim morama...*
- **KRVAVI MRAČNJAK:** *ssš...ne miči se. Ako se Mjesec i na trenutak zamrači, bježi i skrivaj se, jer Mračnjak je tu i traži te! Njegove šiljate uši čut će tvoje disanje kilometrima daleko. Pronađe li te, pronaći će te i njegovi očnjaci oštiri poput britve...*

Zar se treba čuditi podsvjesnim strahovima djece koji čitaju i gledaju takve slike i prizore? Kako se približavamo vremenu Božića, koje je za nas ujedno i vrijeme darivanja, zamislimo se malo nad porukama i simbolikom poklona koje ćemo darovati svojoj djeci. Nastojmo odabrati one koji će u njima zajedno s razonodom razvijati i sve one vrijednosti koje ovo predbožićno vrijeme sa sobom i donosi: zajedništvo, ljubav, mir, prijateljstvo, toleranciju, dobrotu...

Svjet u kojem živimo daleko je od idealnog, ali naučimo djecu kritički razmišljati o svemu što im se danas nudi u medijima i zabavnoj industriji. Spoznajmo našu ulogu i odgovornost u formiranju njihovih stavova prema životu. Poklonimo djeci prije svega nas same, naše vrijeme, igru i razgovor, budući da stručna istraživanja potvrđuju da su agresivnim i svim drugim oblicima neprihvatljivog ponašanja najsklonija djeca u čijim obiteljima nema kvalitetne komunikacije.

Tekst napisala A. Š.